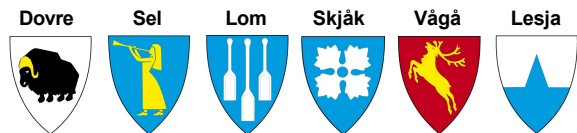

Pedagogisk Psykologisk Rådgevingsteneste, Nord-Gudbrandsdal

Unntatt offentlighet

Jfr Offentlighetsloven § 13 1. Ledd

Utdanningsdirektoratet
Schweigårdsgate 15 B
0191 OSLO

Deres ref.

Vår ref. 2019/16193

Dato: 15.09.2019

Søknad om tilskudd for inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO, tilskudd 2019/4171

Innledning:

Dovre kommune har fra skoleåret 2011/2012 gjennomført "Dovremodellen", med bevisst og målrettet kompetanseheving og styrking av grunnbemanningen i skolen. Målet med denne satsingen var å styrke inkludering av elevene gjennom tidlig innsats og tilpasset opplæring i klassen. Det førte til endret ressursbruk ved at omfanget av spesialundervisningen ble redusert, samtidig med at flere elever fikk nødvendig hjelp tidlig i opplæringsløpet. Dette førte umiddelbart til en reduksjon av spesialundervisningen. Se vedlegg 1 - Presentasjon av Dovremodellen og vedlegg 2 - Dovremodellen - klar for neste fase, presentert for Kunnskapsdepartementet i januar -19.

Resultatene av Dovre kommunes satsing har gitt frukter, seinest nå i september 2019 rangeres Dovre, av SSB, som en av landets beste kommuner når det gjelder grunnskolepoeng.

Rapporten fra Nordahl-utvalget "Inkluderende fellesskap for barn og unge" skriver følgende: «*Dovre kommune er et eksempel på en kommune som i prinsippet allerede har etablert et slikt støttesystem i skolen. Dette støttesystemet i Dovre er blant annet knyttet til en vektlegging av to-lærersystem, intensiv opplæring i lesing og regning. Dette har bidratt til at andelen elever som mottar spesialundervisning, er ned mot 2 prosent. Samtidig kan kommunen vise til svært gode resultater for elevenes læring.*»

Denne søknaden kommer fra Dovre kommune, der planlagt videreutvikling av Dovremodellen er tenkt prøvd ut i alle barnehager og skoler, og Sel kommune, som er vertskommune for PPT Nord-Gudbrandsdal. PPT Nord-Gudbrandsdal (PPT NG) er en aktiv og utviklingsorientert PP-tjeneste, som har ønsket å prøve ut tiltak og mål som er beskrevet i denne søknaden og prosjektbeskrivelsen.

Nye arbeidsformer og andre resultater av prosjektet er tenkt implementert i alle de 6 kommunene som PPT NG dekker (Lesja, Dovre, Sel, Vågå, Lom og Skjåk) etter utviklingsperioden, og kommunalsjefene i de 6 kommunene vil være en referansegruppe som regelmessig orienteres om prosesser og erfaringer i prosjektet, og vil følgelig være godt forberedt for aktuelle endringer underveis eller i etterkant av prosjektperioden.

Postadresse	Telefon hovedkontor: 94 15 72 91
Botten Hansens gate 9	Telefon saksbehandler:
2670 Otta	Orgnr: 896 261 142

Prosjektleder vil arbeide i PPT, som er det sentrale støtteapparatet for barnehager og skoler i dette endringsarbeidet.

Dovre kommune, Sel kommune som vertskommune for PPT og PPT NG søker med dette om tilskudd for inkluderende praksis i barnehage, skole og SFO, "tilskudd 2019/4171".

Søknaden inneholder:

- Innledning
- Bakgrunn for søknaden
- Hva søkes det om?
- Effektmål
- Resultatmål
- Milepælsplan
- Forankring av søknaden i kommunene
- Planlagt gjennomføring av utviklingsprosjektet
- Digitaliseringsperspektiv med tanke på nye arbeidsformer i distriktsnorge
- Distriktperspektiv relatert til nye modeller og arbeidsformer - hva er gjennomførbart i områder med store reiseavstander?

Bakgrunn:

- Som nevnt innledningsvis er det ønskelig å videreutvikle Dovremodellen. Det ligger mye erfaringer og gode resultater bak Dovre kommunes arbeid fra 2011 og fram til i dag. Dette er et erfaringsgrunnlag som PPT Nord-Gudbrandsdal ønsker å arbeide videre med, sammen med Dovre kommune. Inkluderende praksis, målrettet kompetanseheving og mindre behov for spesialundervisning i skolen er stikkord i arbeidet som er gjennomført.
- Modellen er videreutviklet i flere omganger fra 2011 og fram til i dag. De siste 2-3 årene har tidlig innsats for barn og unge vært hovedområde for videreutvikling av modellen.
- PP-tjenesten i Nord-Gudbrandsdal, som dekker 6 kommuner i regionen, har vært i tett samarbeid med Dovre kommune gjennom hele denne prosessen. Endringene som Dovre kommune har foretatt, har vært støttet av PPT Nord-Gudbrandsdal. I PPT sitt sakkyndighetsarbeid har Dovremodellen vært en direkte begrunnelse for at barn med spesialpedagogiske behov ikke har blitt tilrådd spesialundervisning da rammebetingelsene for ivaretagelse av elevene innenfor den ordinære opplæringen har vært systematiske og gode. Elevene har fått et forsvarlig og likeverdig tilbud uten tilrådd spesialundervisning.
- PPT Nord-Gudbrandsdal er en utviklingsorientert tjeneste, som søker å tilby framtidsrettede og kvalitetsmessige gode tjenester for foresatte, barn og unge selv, barnehager og skoler. Vi mener det er av betydning at arbeidsformen som PPT NG bruker ikke er annerledes i Dovre enn i de andre kommunene. Det betyr at de systematiske tiltakene som er utviklet i PPT NG ikke er avhengig av en enkelt kommunes modell for skole drift. Dette mener vi er viktig både i en nasjonal pilot og for egen region. Det som utvikles og presenteres av nye arbeids- og samarbeidsformer mellom 1.linjetjenesten, barnehager og skoler og foresatte må kunne være gjennomførbart og gyldig i alle kommuner, og ikke avhengig av den enkelte kommunes modell for skole- og barnehagedrift. Se vedlegg 3 og 4 som eksempler på systematiserte arbeidsformer og tiltak i PPT NG.
- Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid, også mellom 1. og 2. linjetjenesten er et viktig område for kommunene i Nord-Gudbrandsdal. Sel kommune som vertskommune har hatt et omfattende utviklingsprosjekt innenfor tidlig innsats og forsterket tverrfaglig samarbeid. Tilsvarende prosesser er i gang i Dovre kommune og de andre kommunene i regionen. PPT NG ønsker også å forsterke det tverrfaglige samarbeidet i kommunene i regionen. PPT har vært særlig engasjert når det gjelder kommunenes forberedelser til innføringen av pakkeforløpet for barn og unge med psykiske vansker, som ble innført i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) fra 2019. PPT NG har tatt

initiativ til endringer i henvisningsskjemaet til BUP, som nettopp handler om synliggjøring og kvalitetssikring av at det tverrfaglige samarbeidet innad i en kommune før henvisning til BUP (2.linjetjeneste) gjennomføres og fungerer.

- Dovre, Sel og PPT NG er opptatt av at det blir utprøving av modeller for systematisk samarbeid mellom barnehager, skoler, SFO, foresatte og PPT som er anvendbare også i distriktsnorge. Norge er et mangfoldig land, med ulike kommuner, representert med Oslo som millionby, mange kommuner med ned til et par tusen innbyggere eller mindre. Det er bykommuner og enkelte andre områder som har korte avstander mellom fagtenester og enheter som skal betjenes, mens store deler av Norge faktisk består av store landområder, tidkrevende fergestrekninger og lang reiseavstand mellom barnehager og skoler som PPT skal betjene. Store deler av Norge har interkommunale PP-tjenester, som gir sterkere fagmiljøer og mindre sårbare tjenester. I tillegg til økte reiseavstander der en PP-tjeneste dekker flere kommuner, må PPT forholde seg til ulik politisk ledelse og ulike kommuneorganisasjoner. Vi som sender denne søknaden er opptatt av at de modeller som utvikles og tilrås etter nasjonale piloter, skal være gjennomførbare i hele Norge.

Forankring av søknaden i Dovre og Sel kommuner

Denne søknaden er ønsket både i Sel kommune og i Dovre kommune.

Samarbeidsorganet mellom de 6 kommunene i Nord-Gudbrandsdalen, 6 K oppvekst som består av de seks kommunalsjefene for oppvekst i regionen, har vært orientert om et mulig utviklingsprosjekt fra januar -19.

I 6 K Oppvekst har kommunalsjefene ansvar for både barnehage og skole. De skal være referansegruppe for prosjektet. Dette er ønsket av både søkerkommunene og de øvrige kommunene, for at alle skal kunne følge arbeidet tett og være forberedt på endringsarbeidet som alle vil bli en del av etter prosjektperioden.

Sel kommune har orientert formannskapet i kommunen i 3.9.19, der formannskapet i Sel kommune uttrykker støtte til prosjektet.

I Dovre kommune er saken politisk behandlet i hovedutvalg for oppvekst, kultur og omsorg den 28.08.19 og i kommunestyret den 02.09.19 i sak PS 43/2019. Det er en begeistring i kommunen rundt videreutvikling av skolemodellen.

PPT NG vil være sentrale i gjennomføringen av prosjektet, og prosjektleder/ressursperson vil være tilsatt i PPT NG.

Begrunnelse for søknaden

1) Dovremodellen har ført til svært gode resultater i ulike sammenhenger, se illustrasjon av modellen i vedlegg nr 5
Kommentar til modellen pr. 9. september 2019 v. oppvekstsjef, se illustrasjon av modellen - vedlegg nr

"Et sentralt prinsipp:

For å oppnå hovedmålsettingen – inkludering – er et sentralt prinsipp i modellen å fange opp utfordringer på et tidligst mulig tidspunkt og avhjelpe dem snarest mulig. Det gjelder både faglig og sosialt. Til det trengs såvel kompetanse hos de voksne som økonomiske ressurser:

Kompetanse hos de voksne:

Kommunen har satset sterkt og bevisst på utvikling av lærernes kompetanse. Studier gjennom «Kompetanse for kvalitet» har vært bærebjelken i videreutdanningen. En sentral kompetanse hos de voksne er også å ha et nært samarbeid om elevene. To lærere i klasserommet betyr at de må ha en felles forståelse av egne og den andres oppgaver der. Dette har lærerne våre etter hvert blitt dyktige til.

Økonomiske ressurser:

For å kunne fange opp utfordringer på et tidligst mulig tidspunkt og avhjelpe dem snarest mulig, trengs mange nok og kompetente voksne rundt barn/elever. Dovre har valgt høy voksentetthet i de yngste klassene og i basisfag i hele grunnskolen. Utgiftsmessig ser vi at en stor del av de midlene vi tidligere brukte på spesialundervisning, nå er gått inn i ordinær opplæring og brukes mer effektivt der.

Nært samarbeid med PPT:

For Dovre kommune, har et nært samarbeid med PPT NG vært avgjørende for å sette Dovremodellen ut i livet, både

i forbindelse med oppstarten og undervegs. Vi ser fram til å videreutvikle modellen sammen med dem".

Senest i forrige uke kom resultatene der grunnskolepoengene for elever fra Dovre kommune ligger desidert høyest i Gudbrandsdalen og ligger helt i landstoppen i nasjonal sammenheng.

Etter vurdering (PPT NG) tilsier dette at det er gjort mange, kloke skolefaglige valg i Dovre kommune, som er verdt å bygge videre på i utviklingen av nye modeller for forebygging av spesialpedagogisk hjelp i barnehagene og spesialundervisning i skolene.

2) PPT Nord-Gudbrandsdal har hatt en sterk interesse for å utvikle systematiske, gode og likeverdige tjenester til barnehagene og skolene i regionen. Arbeidsformene i PPT er i stor grad systematisert og strukturert. Arbeidsformen i Dovre kommune er ikke annerledes enn i de andre kommunene, og slik sett er prosjektet relevant for alle kommunene i Nord-Gudbrandsdalen. Det som skiller de sakkyndige vurderingene som skives til Dovre fra de andre kommunene, er at begrunnelse for å ikke tilrå spesialundervisning ofte er nettopp Dovremodellen.

3) Store deler av landet har interkommunale distriktstjenester, der PPT har flere skoleeiere og ulike politiske systemer å forholde seg til. Det er viktig å få med minst en slik tjeneste i piloten.

4) Samarbeidet mellom PPT og skoler og barnehager i regionen beskrives som godt. Brukerundersøkelser gir tjenesten gode resultater.

5) Denne søknaden vil bygge på mye som allerede er gjort. Likevel er planen å utvikle helt nye områder av kommunenes praksis. Kort kan nevnes at Dovremodellen skal utvikles til å innbefatte barnehagene, og til en systematisk utprøving av nye arbeidsformer mellom PPT og skoler og barnehager i kommunen for å styrke kompetansen og handlekraften i barnehager og skoler.

Hva søker Dovre og Sel kommuner om?

Kort beskrevet søker kommunene om:

Dovre og Sel kommuner vil at skolen og barnehagen skal ha en systematisk oppfølging av barn og elever, slik at familier i Dovre kan oppleve trygghet og likeverdighet i tilbudene på tvers av barnehager, avdelinger og skoler i kommunen.

Tilbudet til barna skal ha høy kvalitet innenfor det allmennpedagogiske fagområdet, og barnehagene og skolene skal ha spesialpedagogisk kompetanse. Den spesialpedagogiske kompetansen skal utvikles der det er behov for det. Tiltak skal settes inn tidlig og kvaliteten skal være god.

For å motvirke at tilbudet blir tilfeldig, ønsker Dovre kommune å utvikle kvalitetskriterier for god praksis, som skal være operative.

PPT NG har det siste året vektlagt den forebyggende fasen i stadig sterkere grad, i alle kommunene i regionen. Flere endringer er gjennomført fra skolestart 2019.

Dovre kommune og PPT Nord-Gudbrandsdal vil:

a) Utarbeide kvalitetskriterier for barnehage og skole, som virkemiddel og støtte for at skolene og barnehagene selv bygger kompetanse og gjennomfører kartlegging, iverksetter tiltak for barn med behov og evaluerer tiltakene i mer systematisert form enn i dag.

Kvalitetskriteriene skal utvikles i tett samarbeid i barnehagene og skolene. SFO, som et viktig tiltak for foreldrene, inkluderes i utviklingsarbeidet, og foreldre må orienteres og involveres i prosessen.

Målet med dette er:

- Kvalitetsmessig drift med gode systemer i barnehage og skole, som kommer hele barnegruppa og elevgruppa til gode (systemarbeid, med innsats i forhold til organisasjonsutvikling og kompetanseheving)

- Tidlig innsats overfor enkeltbarn og med det forebygge vansker for barnet.
- Ha et systematisert verktøy til bruk i foreldresamtaler i barnehagen og et supplement til elevsamtaler i skolen.

b) Utvikle innsikt, kompetanse og systemer med utgangspunkt i barnekonvensjonen. Barnas rett til å bli hørt og barnas stemme skal ha en framtreddende plass i barnehagens, skolens, SFO og PPT's arbeid med barna og elevene. Som en premiss legges at fokus skal være barnas styrker, og bevisstheten om at barnas mestingsområder og styrker skal få dominere fokus i arbeidet med barn og elever, sammen med rammeplanen for barnehagen og læreplanene (fagfornyelsen) i skolen.

c) Drift av skoler og barnehager skal preges av tydelige, omsorgsfulle og *sensitive* voksne, med innsikt i den store betydningen som særlig ansatte i barnehagene har. Dette har sammenheng med samfunnsutviklingen, og med at langt flere barn enn tidligere som går i barnehage 5 dager i uka. Barna kan ha lengre barnehagedager enn foreldrene har arbeidsdager. Med dette perspektivet blir voksne i barnehagen uhyre betydningsfulle for barna. Rolleforståelsen og sensitiviteten som utvises av de voksne påvirker barnas oppvekstvilkår i sterk grad. Videre er det en viktig opplysning at barnehagen tar opp med PPT NG at stadig flere foreldre i barnehagene melder om vansker med grensesetting og forelderrolla. Endringene fører til at barnehagene får et forsterket ansvar for å trygge foreldre i egen rolle, og utvikling av ulike former for veiledningsmuligheter for foreldre bør vurderes nærmere. Kompetanseheving og arbeidsformer som fremmer denne forståelsen vil prioriteres sterkt.

d) PPT skal bruke kompetanse og innsikt sammen med barnehagene og skolene, for å bidra til god praksis i de mange fagområdene det er bruk for, for en helhetlig og god oppfølging av barn med ulike forutsetninger og livssituasjoner. Arbeidsformer skal utvikles og samarbeidet mellom PPT og den enkelte barnehage og skole skal styrkes.

e) Iverksette systematiske tiltak innenfor digitalisering, som kan avhjelpe tid- og kostnadskrevende reiseavstander. Digitalisering og teknologi gir nye og gode muligheter. Likevel oppleves fortsatt banale utfordringer, som særlig oppstår når en skal arbeide på tvers av kommuner, der brannmurer og ulike systemer er lagt opp forskjellig. Identifisering av vansker, iverksetting av tiltak for å bedre funksjonalitet og nye programmer (app'er) for kommunikasjon og samarbeid vil få en plass i prosjektet. Detaljbeskrivelser må utvikles i forberedelsesfasen av prosjektet.

Effekt mål

- Mindre omfang av spesialpedagogisk hjelp i barnehagene og spesialundervisning i skolene
- Systematisk arbeid i barnehager og skoler for utvikling av kvalitetskriterier for skolens og barnehagens arbeid med vektlegging av faglig, emosjonell, motorisk, språklig og sosial utvikling av alle barn og elever.
- Utvikle arbeidsmetoder og systemer som inkluderer evaluering av egen praksis og utprøving av nye tiltak
- Avdekke forhold som vanskeliggjør digitalisering på tvers av kommunegrensene for i neste omgang utbedre dette.
- Utvikle nye eller finne fram til aktuelt program/app som kan kvalitetssikre kommunikasjon og faglig arbeid rundt barnegruppa/elevgruppa, foresatte og PPT.
- Barnehagen og skolen får mer faglig hjelp av PPT NG underveis gjennom PPT's forebyggende arbeid.
- Barnehagene og skolene styrker egen allmennpedagogiske og spesialpedagogiske kompetanse

Resultat mål

- Hyppigere kontakt mellom barnehager og PPT og skoler og PPT på systemnivå
- Utarbeidelse av kvalitetskriterier som hjelp til å lage pedagogisk gode systemer og god praksis til barnets beste
- Mer sensitive voksne i barnehage og skole etter økt bevissthet rundt egen rolle og nærmere spesifiserte faktorer å arbeide etter
- Færre meldinger om utredning til PPT
- PPT's innsats brukes i større grad til systemarbeid og forebyggende arbeid
- Programvare for faglig oppfølging og kommunikasjon mellom skole/barnehage, foresatte og PPT er tilgjengelig og tatt

i bruk

- Skype og annen digital kommunikasjon fungerer på tvers av kommunegrensene
- Internett har tilstrekkelig kvalitet og er tilgjengelig i alle skoler og barnehager, og selv om vi er i september 2019, så er dette faktisk en utfordring enkelte steder.
- PPT betraktes som en del av skolens og barnehagens "team", og både foreldre og ansatte er inneforstått med at PPT-ansatte kan arbeide sammen med lærere og barnehagelærere om systemarbeid
- Foreldre er orientert om utviklingsprosjektet og PPT's rolle inn i skoler og barnehager
- Vurdere etablert system for melding og samtykke fra foresatte der PPT skal arbeide med enkeltbarn og tilpasse dette etter prosjektets erfaringer

Milepælsplan

Milepælsplan er utarbeidet, se vedlegg. I denne er ikke samarbeid med forskningsmiljø, og involvering av SFO tatt med, dette vil legges inn seinere.

Gjennomføring av prosjektet

Forarbeidet til prosjektet har pågått over tid. Iverksetting av prosjektet vil starte opp i løpet av kort tid, se milepælsplanen

I planleggingen av prosjektet er det gjort avklaringer av oppgaver, roller og strukturer som er nødvendige for å lykkes med en god gjennomføring med varige resultater

Følgende vil være prioritert i første fase:

- Forankring av mål og ideer
- Drøfte samarbeidsformer og utviklingsarbeidet nærmere
- Prioritere startoppgaver
- Avklare rammebetingelsene for prosjektet
- Justere prosjekt- og milepælsplan i tråd med avklaringene

Det vil utpekes en prosjektleder/ressursperson med base i PPT NG. Prosjektorganisasjonen er beskrevet.

Det vurderes som viktig å bidra til å spre erfaringer og resultater innad i region og til andre kommuner.

Avslutningsvis

PPT NG og kommunene i Nord-Gudbrandsdal er svært interessert i å få anledning til å delta i denne piloten.

Vi mener vi har mye erfaring, gode systemer og synlige, gode resultater å vise til.

Prosjektet vil være utviklende for vår egen organisasjon, og vi mener vi har mye å bidra med overfor andre kommuner.

Vi ser det som faglig svært interessant å kunne bidra i den nasjonale erfaringsbyggingen, der tidlig innsats og inkludering av barn/elever er et høyt løftet mål.

Vi er glade for at det skal gjennomføres forskning, og ønsker et forskningsmiljø hjertelig velkommen i utviklingsarbeidet.

På vegne av oppvekstsjefene i Dovre og Sel kommuner

Hilde Engvik Lusæter

Ped. psyk. rådgiver

**Brevet er elektronisk signert og det kreves
ikke håndskrevet signatur.**